

Txina hesitu ostean, haren kontrako gerrara nola garamatzaten

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Abendu hasieran aurkeztu da Londresen John Pilger kazetari australiarraren dokumental berria: "Txinaren kontra datorkigun gerra". Haren arabera, AEBek urteak daramatzate Txina inguratzen base militarrez eta neoliberalak gaina hartu ahala militarrek galdu dituzte bonba atomikoa erabiltzeko erreparatzaileak. Hedabide nagusien isiltasuna eta manipulazioa salatzen ditu kazetari mitikoak.

"Gerra atomikoaren inguruan dagoen isiltasuna urratzeko egin dut film hau", dio batean eta bestean John Pilgerrek. Australian 1939an sortu eta gaur Britainia Handian bizi den Pilger erreferentziazkoaren 60. dokumentala da *The Coming War on China*, frantsesez edo gaztelaniaz ikusteko (ez aipa euskaratzerik oraingoz) puska batean itxaron beharko duguna.

Oso gazterik Vietnamgo gerrako kronikak lekuan bertatik igortzen zituenez geroztik, mundu osoko gerrak eta gatazka gertutik eta baita barrutik ere ezagutu ditu Pilger beterranoak. 77 urterekin ateratzen du kemena etengabe idatzi, dokumentala egin eta deitzen dioten lekuetan hitzaldiak emateko.

"Txinaren kontra datorkigun gerrak" azaltzen ditu AEBek Asian eta Itsaso Barea barrena antolatuta dauzkan itsasoko eta aireko indar militarrek, jomugan Txina daukatenak. Filmak jorratzen ditu potentzia nagusiak darabiltzan propaganda eta probokazioak ere. "Hedabideek dioskute Txina mehatxatzen ari dela eskualde osoa, hainbat uhartetan hegazkinentzako pistak eraikiz-eta; baina ezkututzen digute aurretik AEBek Txina inguratu dutela 400 base militarrez, hauek dauzkaten misil, hegazkin eta gerrako ontziekin, osatu arte estrategia militar batek 'urka-bilurra' deitu duenarekin".

Filma Marshall uharteetatik abiatzen da. Pilgerrek sarkasmoz dionez, gaur *bikini* aipatuta mundu guztiak emakumeen bi pieza laburreko bainujantzia

uhartean du, ahaztu da janzkiari Bikini uhartearen izena eman zitzaioela hain zuzen han amerikarrek jaurtitzen zituzten bonba atomikoekin jendeen hezurak agerian geratzen zirelako.

Geroztik H bonba andana leherrarazi zuten Marshalletan, denetara osatuz txikizio ahalmen izugarri bat: 12 urtez egunero Hiroshimako bonba bat zapartatuta adinakoa. Nazio oso bat, marshalldarrak bihurtu zituzten gerra atomikoaren akuri, bertan AEBek eraikitzen base militar sekretuenetako bat.

Pilgerrek argitaratu atera nahi du gerra nuklearraren posibilitateaz hedatuta dagoen isiltasuna. Dokumentalerako elkarrizketatu dituen estrategia militar batzuentzako dagoeneko gerra atomikoa ez baita imajinatu ezinezkoa, aitzitik, gerta daitekeen zerbait da. Baina munduak mehatxu nuklearra hurbil sentitu zuen Gerra Hotzaren aldean, "oraingoa frontea ez daude hain garbi markatuta, eta arriskuak askoz handiagoak dira".

"Txinaren kontra datorkigun gerra" bi urtez filmatu du Pilgerrek, bere iritzian Txinaren eta AEBen artean beroenak diren bost frontetan, bilduz ustez munduaren martxaren jakitun garen herriarrok ere ezagutzen ez ditugun gertakizun funtsezkoak.

Adibidez, gure hedabide nagusiak behin eta berriro erakutsi dizkigute Spratly uharteak, Txinak beretzako dauzkanak Filipinekin liskarrean. Baina ez dugu aipamen handirik sentitu 2005ean hasita sei aldiz AEBek eta

Australiak elkarrekin antolatu dituzten *Talisman Saber* maniobra militarrez. Azken edizioa, 2015ekoa, Gerra Hotza bukatuz geroztik egin den handienetakoa izan zen eta bertan probak egin zituzten Malakako itsasartearen itxeko, esan nahi baita, Txinara petrolio, gasa eta klase guztietako lehengaiak Ekialde Hurbiletik bezala Afrikatik dakartzaten itsasontzietara bidea mozteko.

Gerra izatekotan, nuklearra

Txinako zenbait adituren ikuspegiak ere bildu ditu Pilgerrek, gutxitan ikusten den moduan. Estrategia txinatar batek esan dio: "Gu ez gara zuen etsaia, baina zuek erabakitzen baduzue hala garelako, orduan berehala prestatu beharko dugu". Berrikitan, dio Pilgerrek, bere arma nuklearren alerta egoera maila batez larriagotu du Txinak.

AEBetako itsas armadaren aholkulari zientifiko izandako eta arma atomikoetan aditua den Ted Postolek honela azaldu du azken urteotan militarren artean bizi den giroa: "Hemen denek nahi dute erakutsi gogorrek direla. Horra, gogorra naiz benetan, ez daukat beldurrik militar arloan edozer egiteko, ez daukat beldurrik mehatxu egiteko, ni naiz gorila nagusi harroa. AEBek ezpatak dantzan darabiltzate eten gabe, eta hori goitik xaxatu egiten dute".

Pentagonoko gerra plangintzan aritutako Andrew Krepinevich da gerrari beldurrik ez dioteneko bat. Txina zigortu nahi du bere defentsa lerroak hego

John Pilgerrek 'The Coming War on China' dokumentalean erakusten du nola daukaten AEBek Txina hesi militarrez inguratua. Hedabide nagusiek biderkatuak propagandak sinetsarazten duen arren Txina ari dela halako hedatze bat egiten Ozeano Barearen hego aldetik, grafikoak ez du AEBen nagusitasunaren eta Txinak arriskatzen duen blokeoaren zalantzarik uzten.

aldera zabaldu izanagatik. Itsasoa minaz bete eta Txinako trafikoa blokatzea proposatzen du: "Gure lehen presidente George Washingtonek zioen bakea nahi baduzu gerra prestatu behar duzula".

Kontua da Gerra Hotzaren garaian, 1960ko hamarkadan AEBek eta Sobiet Batasuna gudu nuklearren ateetara behin eta birritan hurbildu ostean, potentzia handiek antolatuta zutela halako kontentzio estrategia bat; gaur eraitsita dago, edozein taktika eta kalkuluri bidea zabalduz. Adituek filmean barrena azaltzen dute nolaz gatazka mugatu bat, bi arerioek elkarren intentzioak oker ulertu eta neurtzearen poderioz, bilakatu daitekeen gerra atomiko erabateko.

Pilger oso kritikoa azaltzen da AEBen morroi itsuak garen mundu aberatseko jendeekiko. Bere sorterri Australia yankien estatu bat gehiagotzat dauka.

Japoniaz dio funtsean AEBen kolonia izaten segitzen duela, bestelako itxurak eginagatik. Eta Europaz, okerreko irizpidez Magreb eta Ekialde Hurbileko egitura politikoak suntsitzen laguntzearen ordainak ari garela pagatzen, batetik etxean atentatu gehiago jasoz baina are larriago guregana datorren etorkin eta iheslari uholdeak harrapatuak.

Guztia estaltzen du Txinarekiko belduraren propagandak. Pentagonoaren komunikazio arduradun Harry Harris almiranteak, Asia eta Itsas Bareko komandante militarra denak, *New York Times*ek bere lan eremuaz galdeturik erantzun zion: "Nire erantzukizuna iristen da Bollywoodetik hasita Hollywooderaino, hartz polarretatik pingüinoetaraino". Labur bezain argi.

Filmak bildu ditu gerra egiturei aurre egiten dieten herritarren mugimenduak ere. Zehazki bi. Okinawa uhartean japoniarrak 35 base militar dauka. 1995ean soldadu yankiek 12 urteko neskato bat bortxatu ostean oldartuz geroztik, baseen kontrako mugimendua indartuz joan da eta gaur uharteko gobernadore den Takeshi Onaga base militarren kontra nabarmentzen da.

Hego Korearen Jeju uhartean, Seulgo gobernuak AEBei eskainitako base militarra zabaldu nahi du Gangjeong arrantzale herrixka deseginik. Egunero herritarrek eta atzeritrik iritsitako askok basearen ataria blokatzen dute Mun Jeong-hyeon apaiz katoliko zaharrak meza ematen duela: "Lau aldiz kantatzen dut basean, eguraldiaren axolarik gabe. Ingurumena eta herritarren bizia bera suntsitu nahi dituzte eta guk eman behar dugu lekukotasuna". ■

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

